

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง อทินนาทาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานและแนวคิดทางด้านการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจากหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการศึกษาหลายๆ ฝ่าย เป็นแนวทางประกอบการพัฒนาหลักสูตรขึ้นมา ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (development) การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (research) การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (development) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้นำมาสร้างหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีดำเนินการ

1.1 ศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม พระไตรปิฎกและพุทธวิธีในการสอนได้แก่ พุทธวิธีในการสอนของพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต)

1.2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3- 6 เกี่ยวกับเนื้อหากระบวนการและขั้นตอนที่จำเป็นในการจัดทำกลวิธี เทคนิควิธีการฝึกอบรม ระยะเวลาการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม การวัดผล ประเมินผล และข้อเสนอแนะอื่นๆ

1.3 สอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 เป็นรายบุคคลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักเรียน ข้อมูลทั่วไป เพศ อายุ สภาพความเป็นอยู่

1.4 สังเกตพฤติกรรมทางกาย ทั้ง 4 ห้องเรียน โดยครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และการประเมินตนเองของนักเรียนจำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภท คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

2.1 แบบสัมภาษณ์

2.1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการสอน ได้แก่ พุทธวิธี ในการสอน และพระพุทธศาสนากับสังคมไทย การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เอกสารทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับเทคนิคการฝึกอบรมเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้

2.1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (structure interview) ตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด เป็นการศึกษาเพื่อจัดเตรียมข้อมูลด้านความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกอบรมนักเรียนด้านเนื้อหา ได้แก่ พระ 5 รูป ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 11 คน รวมจำนวน 21 คน โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ วุฒิการศึกษา การดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและความสำคัญ หลักการในการอบรม การกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการ และขั้นตอนการฝึกอบรม เทคนิควิธีการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการอบรม ระยะเวลาการฝึกอบรม การวัดผลประเมินผลและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2.1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

2.1.5 นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร จำนวน 2 คน ด้านเนื้อหาจำนวน 2 คน และด้านการวัดผล ประเมินผล จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 โดยพิจารณาจากความเห็นและให้คะแนนในแต่ละคนมีรายละเอียดดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าส่วนประกอบของแบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าส่วนประกอบของแบบสัมภาษณ์ มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมหรือไม่

-1 เมื่อแน่ใจว่าส่วนประกอบของแบบสัมภาษณ์ไม่มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของพฤติกรรม

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) (index of item objective congruence) ของเนื้อหา นั้น ผู้วิจัยได้ใช้สูตรของ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547, หน้า 241-242)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของแบบสัมภาษณ์กับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม

$$\sum R \quad \text{หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}$$

$$N \quad \text{หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

2.1.6 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุง แก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการสัมภาษณ์

1) ขั้นตอนการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยกำหนดวันเวลาที่จะสัมภาษณ์และแจ้งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้าพร้อมทั้งส่งประเด็นการสัมภาษณ์ให้ผู้สัมภาษณ์ล่วงหน้า

2) ขั้นตอนการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการเดินทางไปยังสถานที่ที่นัดหมายแล้วแนะนำตัวเองพร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการสัมภาษณ์

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อการพัฒนาโครงร่างหลักสูตร ผูกอบรม เรื่อง อทินนาทาน จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปในตอนต้นที่ 1 ใช้ค่าสถิติร้อยละ (%) การหาค่าร้อยละ คำนวณจากสูตร (วิล ทองแผ่, 2542, หน้า179)

ร้อยละ =

ความถี่ x 100
จำนวนรวมทั้งหมด

จากนั้นนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายและวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรในตอนี่ 2 และวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาและแนวทางการแก้ไขข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในตอนี่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

2.2 แบบสอบถาม

2.2.1 แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่แบบสอบถามของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักเรียน ปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นในการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม การวัดผลประเมินผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ และอาชีพของผู้ปกครอง การพักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนในการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง อทินนาทาน จำนวน 5 ข้อประกอบด้วย ปัญหา ความต้องการความจำเป็นในการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม การวัดผลประเมินผล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามในด้านข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมจากความคิดเห็นของนักเรียน

2.2.2 การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางกาย จากพฤติกรรมในการสอน

2) นำข้อมูลที่ได้มาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด

3) จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร จำนวน 2 คนด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน และด้านการวัดผล ประเมินผล จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของแบบสอบถาม (IOC) (index of item objective congruence) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.3 ขั้นตอนการใช้แบบสอบถาม

- 1) ผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม โดยการแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้
- 2) ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6ทราบ
- 3) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นักเรียนคนละ 1 ฉบับพร้อมอธิบายถึงขั้นตอนวิธีการในการตอบแบบสอบถาม เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันใน เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้วเก็บรวบรวม
- 4) จัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ใช้ค่าร้อยละ (%) และตอนที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอภินันทาน

2.3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมทางกาย จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่แบบแบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอภินันทาน โดยครูผู้สอนและให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6ประเมินตนเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาพระไตรปิฎกและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงออกด้านอภินันทาน
- 2) กำหนดขอบเขตของการสังเกตพฤติกรรมทางกาย ที่แสดงถึงอาการด้านอภินันทาน ได้แก่ การลักขโมย การสับเปลี่ยน การข่มขู่ การหยิบฉวย
- 3) สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอภินันทาน จำนวน 15 ข้อ
- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 5) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรจำนวน 2 คนด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน และด้านการวัดผล ประเมินผล จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอภินันทาน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามพฤติกรรมทางกายด้านอภินันทานกับลักษณะของกลุ่มพฤติกรรม (IOC)

(index of item objective congruence) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยได้ค่า (IOC) เท่ากับ 1.00 และคัดเลือกที่สอดคล้องกับการแสดงออกของพฤติกรรมทางกายด้านอิทธิบาทจำนวน 8 ข้อ

6) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำแบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอิทธิบาท ที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.2 ขั้นตอนการสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอิทธิบาท

1) ผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม โดยการแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

2) ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ให้ครูประจำชั้นและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6ทราบ

3) ผู้วิจัยแจกแบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอิทธิบาทให้ครูประจำชั้นและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 คนละ 1 ฉบับ และอธิบายถึงขั้นตอนวิธีการในการตอบแบบสอบถาม เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน

4) จัดเตรียมข้อมูล ที่ได้จาก แบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอิทธิบาท เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอิทธิบาท

นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินค่าแบบให้คะแนน 3 ระดับมาวิเคราะห์แล้วนำเสนอแบบตารางภาพรวม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินค่าแบบให้คะแนน 3 ระดับ มาวิเคราะห์ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอิทธิบาทมาเทียบกับค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย

จากขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยสรุปวิธีดำเนินการวิจัยดังตาราง 1

ตาราง 1 สรุปขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ การวิเคราะห์ ข้อมูล
1. ศึกษาข้อมูล พื้นฐานจาก เอกสาร	ศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทยพุทธศักราช 2550 - ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) - ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 - ศึกษาหลักสูตร สาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม - ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม - ศึกษา พระไตรปิฎกและพุทธวิธีใน การสอน - ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ ฝึกอบรม	เอกสาร	วิเคราะห์ เนื้อหา (content analysis)
2. ศึกษาข้อมูล พื้นฐาน สภาพ ทั่วไปและสภาพ ปัญหา ความ ต้องการจาก ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอนสังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา		- พระภิกษุ จำนวน 5 รูป - ผู้บริหาร โรงเรียนใน อำเภอลำสนธิ จำนวน 5 คน - ครูผู้สอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมใน ระดับชั้นประถม	แบบ สัมภาษณ์ วิเคราะห์ ความถี่และ ร้อยละ วิเคราะห์ เนื้อหา (content analysis) แบบ สอบถาม ความถี่

ตาราง 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การ วิเคราะห์ ข้อมูล
ลพบุรี เขต 2		ศึกษาปีที่ .3 – 6 จำนวน 11คน	ร้อยละ (%) วิเคราะห์ เนื้อหา (content Analysis แบบสังเกต พฤติกรรม ทางกาย คะแนน เฉลี่ย(\bar{X}) ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)
3.ศึกษาข้อมูล พื้นฐานสภาพ ทั่วไปและสภาพ ทั่วไปและสภาพ ปัญหา ความ ต้องการจาก นักเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2	- สังเกตพฤติกรรมทางกายด้าน อภินันทาน นักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ .3 – 6	- นักเรียน โรงเรียนบ้าน ท่าเยี่ยม จำนวน30คน	

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (development) การพัฒนาหลักสูตร

การสร้างหลักสูตรโดยการพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐาน โดยนำแนวคิดทฤษฎีต่างๆ มา กำหนดเป็นองค์ประกอบของหลักสูตร โดยการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จาก การสังเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 ในการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอนคือ 1) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 2) การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง และ 3) การปรับปรุงหลักสูตร ฉบับร่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดในขั้นตอนที่ 1 คือเอกสาร หลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะพัฒนา

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง อทินนาทาน และจากการสัมมนา การสอบถามประมวล มาวิเคราะห์อีกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง อทินนาทาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 ซึ่งหลักสูตรฉบับร่างประกอบด้วย

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ความเป็นมาของปัญหาความจำเป็นที่ต้องการนำมาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

1.2 หลักการ

นำข้อมูลที่ศึกษามาพิจารณากำหนดเป็นหลักการของหลักสูตรว่าเป็นหลักสูตรให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมาย มีลักษณะและจุดเน้นที่ใด มีวิธีการใช้อย่างไร

1.3 จุดมุ่งหมาย

ศึกษาถึงความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อให้ทราบว่าการศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายอย่างไร

1.4 เนื้อหา

พิจารณาจากข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วนำมากำหนดเนื้อหาของหลักสูตรโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งแบ่งออกเป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและกิจกรรม

1.5 กระบวนการฝึกอบรม

ผู้วิจัยกำหนดให้วิทยากรทำการศึกษาคู่มือการจัดทำกลวิธีการอบรม และดำเนินการฝึกอบรมไปที่ละหน่วยตามคู่มือการฝึกอบรมของวิทยากร ซึ่งในการฝึกอบรมครั้งนี้วิทยากรสามารถปรับเปลี่ยนตารางการฝึกอบรมได้ตามความเหมาะสม

1.6 วิธีการฝึกอบรม กิจกรรม แผนการฝึกอบรม และสื่อประกอบ

พิจารณาจากข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่ศึกษามากำหนดวิธีการฝึกอบรมกิจกรรม และสื่อประกอบ วิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ การบรรยาย การระดมความคิด การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ การศึกษานอกสถานที่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดสื่อ อุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมโดยการวิเคราะห์ จุดประสงค์ คาบเวลาเรียน ว่าวิชาหรือรายวิชานี้มุ่งให้นักเรียนเกิดความรู้ เจตคติ ค่านิยม ทักษะและการปฏิบัติอย่างไร มีข้อบ่งชี้เนื้อหาเพียงใด เพื่อกำหนดสื่อการเรียนการสอนที่จะใช้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.7 ระยะเวลาการฝึกอบรม

เป็นการกำหนดว่าจะใช้ระยะเวลาเท่าไรในการจัดการฝึกอบรมในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยพิจารณาเนื้อหาสาระ ประกอบกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรมและจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม

1.8 การวัดผลประเมินผล

พิจารณาจากการวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านทักษะ และด้านความคิดเห็นโดย

1. ทดสอบความรู้ความเข้าใจภาคทฤษฎีของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนเริ่มฝึกอบรมและภายหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม

2. ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

2.1 การสร้างแผนจัดการเรียนรู้ เมื่อพัฒนาหลักสูตรฉบับร่างเสร็จแล้ว นำหลักสูตรมาใช้ประกอบการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 กำหนดเนื้อหาสาระ และเวลาเรียน ตามโครงสร้างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2.3 นำเนื้อหาสาระในข้อ 1 มาเขียนเป็นสาระสำคัญ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามจุดหมายของหลักสูตร และใช้เป็นแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2.4 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2.5 กำหนดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดหมายและกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2.6 กำหนดแหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดหมายและกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

2.1 นำหลักสูตรฉบับร่าง ไปตรวจสอบก่อนนำไปใช้โดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตร

2.2 นำหลักสูตรฉบับร่างไปตรวจสอบ ก่อนนำไปใช้ โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ด้านหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 2 คน ด้านการวัดผล ประเมินผล จำนวน 1 คน รวมจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสม ส่วนประกอบและความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่างโดยใช้การประเมินค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) (index of item objective congruence) โดยได้ค่า (IOC) เท่ากับ 1.00

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2543, หน้า 272 – 273) และคัดเลือกข้อเกณฑ์การให้คะแนนและความเห็น ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น หรือไม่

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมเท่านั้น

การคำนวณค่าตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ซึ่งผลจากการตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องของหลักสูตรมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00

3. การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

นำผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมในการนำไปทดลองใช้

จากขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร (Development) ผู้วิจัยได้สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยดังตาราง 2

ตาราง 2 สรุปขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (development) การพัฒนาหลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องอภินาทานฉบับร่าง	พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องอภินาทานฉบับร่าง	หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องอภินาทานฉบับร่าง	
2. เพื่อประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องอภินาทาน	นำหลักสูตรฉบับร่างไปตรวจสอบก่อนนำไปใช้(ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร)	- อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ - ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจำนวน 5 คน	- วิเคราะห์เนื้อหา - แบบประเมินหลักสูตรฉบับร่าง - หาค่า IOC

ตาราง 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/การ วิเคราะห์ข้อมูล
3. เพื่อปรับปรุง หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องอภินาทาน ฉบับร่าง	ปรับปรุงหลักสูตร ฉบับร่าง	หลักสูตรอบรมเรื่อง อภินาทาน ฉบับร่าง	วิเคราะห์เนื้อหา - แบบประเมิน หลักสูตรฉบับร่าง - หาค่า IOC

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (research) การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนการทดลองใช้หลักสูตรเป็นการนำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการนำหลักสูตรไปใช้จริง โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงทดลองแล้วนำผลจากการทดลองไปปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1. ขออนุญาตราชการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขออนุญาตทดลองใช้หลักสูตร
2. นำหลักสูตรที่ไปทดลองใช้ดังนี้
 - 2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 50 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม ตำบลลำสนธิ อำเภอลำสนธิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยใช้เวลา 2 คืน 3 วัน 27 ชั่วโมง 30 นาที
3. แบบแผนการทดลองใช้หลักสูตรจริง

การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องอภินาทาน ในครั้งนี้ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงทดลองแบบ one group pretest- posttest design (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2543, หน้า 161) ดังนี้

O_1	X	O_2
-------	-----	-------

เมื่อ	O ₁	แทน	การทดสอบที่จัดทำก่อนฝึกอบรม
	O ₂	แทน	การทดสอบที่จัดทำหลังฝึกอบรม
	X	แทน	การจัดกระทำการฝึกอบรม

ได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

3.1 การวางแผน

เป็นขั้นตอนการเตรียมการก่อนการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้วิจัยมีการเตรียมการ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ขออนุญาตจากคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

3.1.2 ขอใช้สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง อทินนาทาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 จากเจ้าอาวาสวัดท่าเยี่ยม ตำบลลำสนธิ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

3.1.3 ทำหนังสือเชิญและจัดส่งคำสั่งให้คณะกรรมการชุดต่างๆ พร้อมทั้งติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะวิทยากร ผู้รับผิดชอบสถานที่ฝึกอบรมแจ้งผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อขออนุญาตนักเรียนเข้ารับการฝึกอบรม

3.1.4 จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม ได้แก่ เอกสารประกอบการฝึกอบรม แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลัง การฝึกอบรม แบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอทินนาทาน แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้หลักสูตร

3.1.5 การจัดเตรียมสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกอบรม ได้แก่ อุปกรณ์สำหรับฝึกปฏิบัติ

3.2 ติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะพระวิทยากร คณะครูนักเรียน โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ที่เข้ารับการฝึกอบรม โดยประชุมชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงการดำเนินการทดลองหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้ แก่ พระวิทยากร คณะครู ที่จะปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการฝึกอบรม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และผู้รับผิดชอบในด้านต่างๆ ให้เข้าใจสภาพปัญหา และความจำเป็นในการฝึกอบรม รวมทั้งประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนเพื่อจะได้เตรียมตัวล่วงหน้า

3.2.1 การจัดเตรียมอาคารสถานที่ งบประมาณ อาหารเครื่องดื่ม และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการฝึกอบรมให้พร้อมอย่างรอบคอบ

3.2.2 จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยร่างขึ้น มอบแก่คณะพระวิทยากร คณะครู เอกสารประกอบการฝึกอบรม สื่อ

วัสดุและอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือวัดผลและประเมินผล เช่น แบบทดสอบก่อน- หลังการฝึกอบรม แบบสังเกตพฤติกรรมทางกาย ด้านอภินาทาน แบบสอบถามเจตคติต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ให้ครบกับการทดลองใช้หลักสูตร จากขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research) การทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยสรุปวิธีดำเนินการวิจัยดังตาราง 3

ตาราง 3 สรุปขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (research) การทดลองใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อวางแผนก่อนการอบรม	ติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระวิทยากร คณะครู นักเรียน การจัดเตรียมอาคาร สถานที่และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม เช่น หลักสูตร ฝึกอบรม คำกล่าว รายงาน คำกล่าว เปิดการฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์ การฝึกอบรม อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์พร้อม เครื่องปริ้นเตอร์ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ พร้อมจอ	คณะพระวิทยากร คณะครูนักเรียนผู้เข้ารับ การฝึกอบรมจำนวน 30 คน	หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง อภินาทาน
เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง อภินาทานกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา	-จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนตามแผน การจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน ณ วัดท่าเยี่ยมอำเภอลำสนธิ	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม จำนวน 30 คน คณะพระวิทยากร	หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง อภินาทาน แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 23 ชั่วโมง

ตาราง 3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
ปีที่ 3 – 6	- จังหวัดลพบุรี โดยจัดกิจกรรมที่วัดท่าเยี่ยม 7 แผน และจัดกิจกรรมที่วัดป่าหลักร้อย จังหวัดนครราชสีมาและที่สถานีตำรวจอำเภอลำสนธิ 1 แผน	คณะครู	

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (development) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องและต่อเนื่องกับการทดลองใช้หลักสูตรในขั้นตอนที่ 3 โดยการประเมินระหว่างการทดลองใช้หลักสูตรและหลังจากใช้หลักสูตร เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ หรือไม่ พิจารณาผลกระทบจากการใช้หลักสูตรและเพื่อประเมินข้อมูล ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องอทินนาทาน ในการประเมินผลหลักสูตรผู้วิจัยจะดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมทางกายด้านอทินนาทาน ก่อนใช้หลักสูตร และหลังการใช้หลักสูตรดังนี้

1. วิธีดำเนินการ

1.1 การประเมินผลก่อนใช้หลักสูตร ได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมทางกายด้านอทินนาทาน

1.2 การประเมินผลหลังใช้หลักสูตร ได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรมทางกายด้านอทินนาทานและประเมินเจตคติต่อการใช้หลักสูตร มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.2.1 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตร เป็นแบบทดสอบชนิดเดียวกันชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยวัดจุดประสงค์และเนื้อหา แล้วนำผลการทดสอบทั้ง 2 ครั้งมาหาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน

1.2.2 เพื่อวัดความประเมินความคิดเห็น ความรู้สึกที่มีต่อหลักสูตรอทินนาทาน โดยใช้แบบการประเมินเจตคติต่อการใช้หลักสูตร

1.3 ปรับปรุงหลักสูตร โดยการนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอภินาทาน

2.3 แบบประเมินเจตคติต่อการใช้หลักสูตร

3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

3.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1 ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบจากเอกสาร เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ในการกำหนดประเด็นการสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเรื่องสมาธิและประโยชน์ของสมาธิ ความหมาย องค์ประกอบ ประเภท และพฤติกรรมของอภินาทาน คุณและโทษของการอภินาทาน กฎแห่งกรรม การประกอบอาชีพสุจริตและความพอเพียงในชีวิต เพื่อนำมาใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร

3.1.2 สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับอภินาทาน โดยการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตร เป็นแบบทดสอบชนิดเดียวกันชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยวัดจุดประสงค์และเนื้อหาเดิมแต่เปลี่ยนแปลงโดยการสลับข้อและสลับตัวเลือก

3.1.3 เกณฑ์ การประเมินแบบทดสอบกำหนดแนวทางการตอบคำถามของแต่ละข้อให้ 1 คะแนน เมื่อตอบถูก และให้ 0 คะแนนเมื่อตอบผิด

3.1.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.1.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 2 คน ด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ด้านการวัดผล ประเมินผล จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) (index of item objective congruence) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3.1.6 นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 โรงเรียนอนุบาลอำเภอลำสนธิที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความยากง่าย (p) และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายระหว่าง 0.40 – 0.80 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป เลือกข้อที่ถึงเกณฑ์ และปรับปรุงแก้ไขข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามสูตร KR-20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) โดยแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.822

การหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2547, หน้า

250)

$$P = \frac{H+L}{N_H + N_L}$$

เมื่อ	H	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มสูง
	L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2547, หน้า

141)

$$r = \frac{P_H - P_L}{N}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	P_H	แทน	สัดส่วนของคนทั้งหมดในกลุ่มสูง
	P_L	แทน	สัดส่วนของคนที่ยังตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มต่ำ
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบใช้สูตร KR-20 (พิชิต ฤทธิ์จรรยา,

2547 หน้า 247)

$$r_u = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right]$$

เมื่อ	r_u	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	p	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำถูกแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำผิดแต่ละข้อ ($q=1-p$)
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3.1.7 นำแบบทดสอบที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้ว ซึ่งค่าของความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.822 โดยคัดเลือกแบบทดสอบเหลือ 20 ข้อ แล้วนำไปทดสอบวัด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตร กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.1.8 นำแบบทดสอบที่ประเมินค่าก่อนและหลังการใช้หลักสูตรมาหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

การหาค่าเฉลี่ย (mean) (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2547, หน้า 300)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูล
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2547, หน้า 312)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ X แทน ข้อมูลหรือคะแนนแต่ละตัว
 \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.1.9 นำการทดสอบมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังใช้หลักสูตร โดยการหาค่า t-test แบบ dependent samples (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2547, หน้า 307)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

เมื่อ $\sum D$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
 D แทน ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
 n แทน จำนวนคู่ของตัวอย่าง

3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอทินนาทาน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอทินนาทานโดยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้คือ

3.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 วิเคราะห์และสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางกายสำหรับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมเหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.2.3 นำแบบสังเกต พฤติกรรมทางกายด้านอทินนาทาน สำหรับนักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจแก้ไข ตรวจสอบคุณภาพ (IOC) ด้านเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ต้องการ เครื่องมือมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แล้วนำให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเพิ่มเติม แล้วนำข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงแก้ไข

3.2.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอทินนาทานนักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ได้ทำการปรับปรุงแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพิ่มเติมก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.5 ทำการประเมินโดยคณะครูเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและนักเรียนประเมินตนเอง จัดกระทำกับข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่

3.2.6 ดำเนินการ จัดเก็บข้อมูล พฤติกรรมทางกายด้านอทินนาทานกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม ตำบลลำสนธิ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ที่เข้ารับการอบรม จำนวน 30 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ณ วัดท่าเยี่ยม ตำบลลำสนธิ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี โดยแบบสังเกตพฤติกรรมทางกายด้านอทินนาทาน มีจำนวน 8 ข้อ ดังนี้ 1) ลักขโมยของ ของคนอื่นโดยที่เจ้าของ ไม่รู้ 2) เก็บของได้แล้วไม่เคยคืนเจ้าของ 3) สับเปลี่ยนของตนเองที่ไม่ดีให้ผู้อื่น 4) ถูกทำโทษเพราะเรื่อง ลักขโมยของ 5) หยิบฉวยเงินของพ่อแม่ผู้ปกครองโดยไม่ได้รับอนุญาต 6) ยืมเงินหรือสิ่งของของเพื่อนแล้วไม่คืน 7) ช่มชู้เอาเงินหรือสิ่งของกับเด็กที่เล็กกว่าและ 8) นำสิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาต

3.2.7 แบบสังเกตพฤติกรรม ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับบุญธรรม กิจปรีดาปริสฐิ (2542, หน้า 100 - 101) ได้แก่ มาก ปานกลาง น้อย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 3 หมายถึง มีพฤติกรรมด้านอทินนาทานอยู่ในระดับมาก
- 2 หมายถึง มีพฤติกรรมด้านอทินนาทานอยู่ในระดับปานกลาง
- 1 หมายถึง มีพฤติกรรมด้านอทินนาทานอยู่ในระดับน้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสังเกตมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฝึกอบรมโดยครูเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและนักเรียนประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมทางกายผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนและหลังการใช้หลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินตนเองของนักเรียนและครูเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมทางกายมารวมกันโดยแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 3 คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมทางกาย มี 8 ข้อ รวมเป็น 48 คะแนน เมื่อรวมได้จำนวนเท่าไรหารด้วย 16 แล้วเทียบกับมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับนำมาวิเคราะห์แล้วนำเสนอแบบตารางภาพรวม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินค่าแบบให้คะแนน 3 ระดับ มาวิเคราะห์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าที่ได้จากแบบสังเกตมาเทียบกับค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	แปลผล
2.00 - 3.00	หมายถึง มีพฤติกรรมด้านอภินันทนาการอยู่ในระดับมาก
1.51 - 1.99	หมายถึง มีพฤติกรรมด้านอภินันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 - 1.50	หมายถึง มีพฤติกรรมด้านอภินันทนาการอยู่ในระดับน้อย

3.3 แบบประเมินเจตคติต่อการใช้หลักสูตร

3.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินเจตคติตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert's) คือ วิธีสอบถามความคิดเห็นด้านความรู้สึก

3.3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหาของเครื่องมือ และดำเนินการสร้างแบบประเมินเจตคติโดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ในหัวข้อที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นแบบประเมินที่กำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ระดับ คือ 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) 4 (เห็นด้วย) 3 (ไม่แน่ใจ) 2 (ไม่เห็นด้วย) และ 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) โดยการปรับเกณฑ์การประเมินเจตคติต่อหลักสูตร และกำหนดการให้คะแนนตามเกณฑ์การวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert's scale) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อและการแปลความหมายค่าเฉลี่ยในภาพรวมทั้งฉบับของการประเมินเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรอภินันทนาการ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547, หน้า 223-225) ดังนี้

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อ		
4.21 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.41 - 4.20	หมายถึง	เห็นด้วย
2.61 - 3.40	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
1.81 - 2.60	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.81	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยทั้งฉบับ

4.21 - 5.00	หมายถึง	มีเจตคติต่อหลักสูตรมากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง	มีเจตคติต่อหลักสูตรมาก
2.61 - 3.40	หมายถึง	มีเจตคติต่อหลักสูตรปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง	มีเจตคติต่อหลักสูตรน้อย
1.00 - 1.81	หมายถึง	มีเจตคติต่อหลักสูตรน้อยที่สุด

3.3.3 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจำนวน 2 คน ด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้อง โดยใช้แบบการประเมินการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: index of item objective congruence) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.3.4 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินเจตคติที่มีต่อการใช้หลักสูตรมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรทั้งด้านโครงสร้างและรายละเอียด องค์ประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย เนื้อหากิจกรรม ระยะเวลาเพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังตาราง 4

ตาราง 4 สรุปขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (development) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/การ วิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อ ประเมินผล ก่อนฝึกอบรม	สังเกตพฤติกรรมทางกาย ด้านทินนาทาน ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม จำนวน 30 คน	- แบบสังเกต พฤติกรรมทางกาย ด้านทินนาทาน - แบบทดสอบ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}), ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.), สถิติทดสอบที (t-test)
2. เพื่อ ประเมินผล	ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 - 6	-แบบทดสอบ แบบสอบถามเจตคติ

ตาราง 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/การ วิเคราะห์ข้อมูล
หลังฝึกอบรม	การสอบถามความรู้สึกที่มี ต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรม สังเกตพฤติกรรมทางกาย ด้านอภินันทานของ นักเรียน	โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม จำนวน 30 คน	แบบสังเกตพฤติกรรม ทางกายค่าเฉลี่ย (\bar{X}), ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D.),สถิติ ทดสอบที(t-test)
3. เพื่อ ปรับปรุง หลักสูตร	นำผลการประเมินและ ข้อเสนอแนะมาปรับปรุง แก้ไข	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3-6 โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม จำนวน 30 คน หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง อภินันทาน	